

Frumkvæði Fjölbreytileiki Fagmennska

Aðgerðaáætlun Víkurskóli og félagsmiðstöðin Vígyn

VEGNA INNLEIÐINGAR BARNASÁTTMÁLANS
2026

Samþykkt af stjórnendum Víkurskóla og Vígyn þann 03.02.2026

Efnisyfirlit

Réttindaskóli UNICEF.....	3
Réttindaskólar UNICEF og Barnasáttmálinn.....	3
Réttindaskólar UNICEF – hugmyndafræði og hagnýtt verkefni.....	4
Greinargerð vegna stöðumats.....	5
Innleiðing.....	7
Varanleiki.....	8
Aðgerðaráætlun og tenging við Barnasáttmálann.....	8
Samantekt.....	21

Réttindaskóli UNICEF

Réttindaskóli UNICEF (e. Child Right Schools) er hugmyndafræði og hagnýtt verkefni fyrir skóla- og frístundastarf sem tekur mið af samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins, Barnasáttmálanum eins og hann er iðulega nefndur, og miðar að því að auka virðingu, vernd og framkvæmd mannréttinda. Skólar (leik- og grunnskólar), frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem vinna verkefnið leggja sáttmálann til grundvallar í öllu starfi sínu; skipulagningu, stefnumótun og starfsháttum.

Markmið Réttindaskóla er að byggja upp lýðræðislegt umhverfi með því að rækta með markvissum hætti þekkingu, leikni og viðhorf sem hjálpar börnum að verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í nútímasamfélagi. Með þetta að markmiði eru grunnforsendur Barnasáttmálans útgangspunktur fyrir allar ákvarðanir í skóla- og frístundastarfi auk þess sem þær endurspeglast í samskiptum barna, ungmenna, kennara, frístundaráðgjafa og annars starfsfólks.

Fjöldi Réttindaskóla UNICEF eru starfræktur víðsvegar um heiminn en UNICEF aðlagar verkefnið hverju landi fyrir sig. Fyrstu Réttindaskólarnir á Íslandi hlutu viðurkenningu árið 2017 og þeim fer hratt fjölgandi.

Réttindaskólar UNICEF og Barnasáttmálinn

Í Réttindaskólum UNICEF notum við hugtakið heildarskólanálgun (e. Whole School Approach) til þess að skýra hugmyndafræði verkefnisins, en hún skiptist í fjögur skref sem lýsa heildrænni nálgun á innleiðingu réttinda barna í skólastarfið.

Fyrsta skref er að börnin njóti þeirra réttinda að mennta sig.

AÐ LÆRA ERU RÉTTINDI

Skref tvö er að börn og fullorðin þekki og læri um réttindi barna.

AÐ LÆRA UM RÉTTINDI

Í skrefi þrjú læra börn um réttindi sín í umhverfi sem styður við réttindi þeirra.

AÐ LÆRA Í RÉTTINDAUMHVERFI

Lokaskrefið er að börn iðki réttindi fyrir sig sjálf og aðra.

AÐ LÆRA AÐ IÐKA RÉTTINDI

Réttindaskólar UNICEF – hugmyndafræði og hagnýtt verkefni

Markmið verkefnisins

Skólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem innleiða verkefnið vinna að því að ná fimm markmiðum sem byggja á Barnasáttmálanum. Aðgerðaáætlun er unnin út frá markmiðum verkefnisins og gott er að hugsa öll verkefni og aðgerðir út frá því hvernig þær styðja við markmiðin fimm.

Fyrsta markmiðið er að **auka þekkingu á réttindum barna**. Börn og fullorðin eiga að þekkja Barnasáttmálann og geta tengt hann við skólastarfið. Barnasáttmálinn á að vera hluti af námskrám, kennsluáætlunum og þjálfun starfsfólks.

Annað markmiðið er **aukin þátttaka barna**. Starfsfólk þarf að vinna markvisst að því að auka og efla tækifæri barna til þess að hafa raunveruleg áhrif á öll málefni sem þau varða. Starfsfólk tekur tillit til skoðana barna og gefur þeim upplýsingar um ákvarðanir sem teknar eru.

Þriðja markmiðið er að **betri greining á stöðu barna**. Stöðumat er framkvæmt. Þekkingarkönnun er lögð fyrir starfsfólk og öll börn. Börn framkvæma aðgengis- og öryggiskönnun.

Fjórða markmiðið eru **aðgerðir sem bæta aðstæður barna**. Skólar sem innleiða Réttindaskóla og -frístund UNICEF vinna aðgerðaáætlun úr niðurstöðum stöðumats og tryggja að aðgerðir í þágu réttinda barna séu settar í forgang. Réttindaskólar UNICEF styðja opinberlega við réttindi barna.

Fimmta markmiðið er **samstarf út frá þörfum barnsins**. Skólar, frístundaheimili, félagsmiðstöðvar og aðrar stofnanir í nærumhverfi barnsins þurfa að eiga í samstarfi til að tryggja réttindi barna og vinna að sameiginlegri sýn á réttindi barna. Samstarfið er þróað með það að markmiði að deila reynslu og efla réttindastarfið. Markmiðið með auknu samstarfi er einnig að vernda réttindi þeirra

barna sem þurfa sértækan stuðning með viðeigandi aðlögun. UNICEF hvetur til samstarfs við foreldra.

Þannig er verkefnið Réttindaskóli og -frístund UNICEF bæði hugmyndafræði og hagnýtt verkefni sem miðar að því að auka virðingu, vernd og framkvæmd mannréttinda.

Greinargerð vegna stöðumats.

Verkefnið hefur verið á stefnu skólans frá stofnun en því miður ekki gengið eins og efni stóðu til. Á síðasta skólaári komst verkefnið þó af stað og var könnun lögð fyrir alla kennara og starfsfólk félagsmiðstöðvarinnar.

Veturinn 2023 héldum við þó áfram innleiðingarferlinu stefnum nú að því að Víkurskóli og Vigyn félagsmiðstöð verði loks Réttindaskóli UNICEF.

Á árunum 2023-2025 hafa alls 7 starfsmenn sótt vinnustofur á vegum Réttindaskóla UNICEF. Skólaárið 2024-2025 var lögð könnun fyrir allt starfsfólk. Haldnir voru nokkrir fundir í teyminu og með Unni, hjá UNICEF, yfir skólaárið. Á einum teymisfundinum var ákveðið að sameina nemendaráð og viðburðastjórnun fyrir næsta skólaár. Þetta er verkefni sem yrði þá samstarfsverkefni fyrir skólann og félagsmiðstöðina. UNICEF hefur einmitt hvatt til þess að fá fleiri verkefni sem snúa að unglingastiginu þar sem eitthvað er lítið til af þannig verkefnum. Árið 2025 var þó ákveðið að halda Réttindaráðinu sér, þ.e. að blanda því ekki inn í nemendaráðið. Þessi ákvörðun er þó ekki meitluð í steininn og verður endurskoðuð í lok skólaárs.

Haustið 2025 kynnti UNICEF teymið Barnasáttmálann, hvað í honum felst og hvort starfsfólk væri sammála því að halda áfram innleiðingu. Starfsfólk var einróma sammála um að halda áfram innleiðingu. Starfsfólk var sammála um að Barnasáttmállinn styðji við okkar daglega starf, hvort sem tengist foreldrasamstarfi eða virðing fyrir hvert öðru. Þetta finnst okkur hafa verið mikilvægt skref þar sem við tókum þessa ákvörðun saman.

Vorið 2025 var könnun lögð fyrir allt starfsfólk skólans og félagsmiðstöðvar einnig þurftu þeir að fara á netnámskeið um innleiðingarferli Réttindaráð og -frístund UNICEF. Að námskeiði loknu átti starfsfólk að senda diploma skjalið sitt til stjórnenda. Haustið 2025 voru lagðar fyrir tvær kannanir fyrir alla nemendur skólans.

Í vetur hafa tveir kennarar og einn starfsmaður félagsmiðstöðvarinnar sótt námskeið réttindaskóla og umsjónarmenn Unicef teymis skólans haldið kynningu fyrir allt starfsfólk skólans.

Frá stofnun Víkurskóla hefur skólinn haldið skólaping í nóvember í tengslum við alþjóðlegan dag mannréttinda. Á skólapingi gefst öllum nemendum kostur á að koma sínum hugmyndum á framfæri. Á skólapingi eru myndaðir ca. 5-7 manna hópar þvert á árganga. Þar hafa nemendur t.d. rætt um símanotkun, hvort vera megi í skóm inni og hvernig efla megi skólabrag og -anda.

Að fyrirmynd Vesturbæjarskóla bjuggum við til aðgerðaráætlun um innleiðingu Réttindaskóla verkefnisins sem byggði á kortlagningu, sýnileika, fræðslu, lýðræði, samstarfi og að barnasáttmálinn væri hluti af daglegu starfi.

Frumkvæði Fjölbreytileiki Fagmennska

Aðgerðaráætlun um innleiðingu Réttindaskólaverkefnis UNICEF

2024-2025

2024-2026

2024-2026

2022-2026

2022-2026

2026

**Kortlagning
-kannanir**

**Fræðsla
-réttindi
barna**

**Samstarf
-nærsamfélag**

**Sýnileiki
t.d. plaköt**

**Lýðræði
börn hafa
áhrif og á þau
er hlustað**

**Barnasáttmálinn hluti
af daglegu starfi,
réttindaráð stofnað.**

Innleiðing

Á þessu skólaári 2025-2026 breyttum við upp ermarnar þar sem starfsfólk var sammála um að fá viðurkenningu sem réttindaskóli UNICEF. Við unnum áfram að því að finna leiðir til að gera Barnasáttmálann að hluta af daglegu starfi í skólanum og tryggja samstarf. Unnið er með Barnasáttmálann í Uglu þar sem fókusinn er á samþættingu náms.

Frá upphafi innleiðingar höfum við:

- myndað réttindaráð
- lagt gátlista UNICEF fyrir starfsfólk
- sett saman aðgerðaráætlun
- Skólaping - allir nemendur koma að því að efla skólabrag og tengja við Barnasáttmálann
- lagt mikla áherslu á réttindafræðslu meðal barna og fullorðinna, - unicef teymi
- tryggt að Barnasáttmállinn væri sýnilegur í öllum rýmum skólans

Frá fyrsta fundi Réttindaráðs höfum við skráð niður fundargerðir og birt á heimasíðu skólans. [Fundargerðirnar](#) eru skemmtileg heimild um innleiðinguna og mikilvægar fyrir okkur til að líta yfir farinn veg.

Vorið 2022 fórum við í gegnum okkar fyrsta endurmat. Þá voru lagðar fyrir viðhorfs- og öryggiskannanir eins og gert var í fyrsta fasa. Þegar við fengum niðurstöðurnar úr endurmatinu fórum við í Réttindaráði yfir þær. Við skiptum okkur í hópa og rýndum í niðurstöðurnar og merktum við hvað kæmi vel út og hvað við getum gert betur. Það var áskorun fyrir okkur í Réttindaráði að fara yfir þessar niðurstöður og undirbúa vinnuna fyrir aðgerðaráætlunina (enda flókið orð og fyrirbæri).

Varanleiki

Eftir að hafa svarað spurningalistum, bæði starfsmenn Víkurskóla og Vígyn sem og nemendur ákváðum við á réttindaráðsfundi þá þætti sem við þurfum að skerpa á við að varanleiki skapist með verkefninu.

Ákveðið var að öll fög tengi verkefni sem unnin eru af nemendum við Barnasáttmálann og þannig, smátt og smátt verður hann rauði þráðurinn í okkar vinnu og námi.

Á réttindaráðsfundum eru rædd þau álitamál sem koma upp í skólasamfélaginu okkar og í samráði við nemendur fundin lausn á því.

Á hverju ári fer fram fræðsla fyrir starfsfólk til að ekki fenni yfir þá þekkingu sem við höfum nú þegar náð. Með þessari endurteknu örfræðslu nemanda í öllum fögum mynda þau heildræna og víða þekkingu á Barnasáttmálanum.

Aðgerðaráætlun og tenging við Barnasáttmálann

Aðgerðaráætlun Víkurskóla tekur mið af fyrirbyggjandi stöðumati, þar sem rökstuðningur fylgir hverri aðgerð. Fyrir hverja aðgerð er skilgreindur ábyrgðaraðili, tímarammi og útfærsla (hvað, af hverju, hver, hvenær og hvernig). Jafnframt er hver aðgerð tengd viðeigandi greinum Barnasáttmálans, markmiðum Réttindaskóla og, eftir atvikum, heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna.

Aftast í þessum kafla má finna aðgerðaráætlun Vígyn, félagsmiðstöðvar fyrir nemendur í 8. -10. bekk.

Aðgerðaráætlunin er liður í vinnu okkar með Barnasáttmálann en felur ekki í sér endanlega innleiðingu hans. Um er að ræða lifandi vegferð og langtímaverkefni sem krefst stöðugrar vinnu og endurskoðunar.

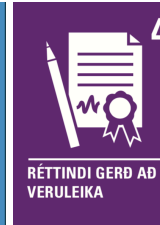
Áætluninni er skipt upp í þrjá hluta sem aðskildir eru með litum.

1. Gulur litur merkir aðgerðir sem snúa að börnum
2. Grænn litur merkir aðgerðir sem snúa að starfsfólki
3. Blár litur merkir aðgerðir sem snúa að öryggi og aðgengi

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður öryggis- og aðgengiskönnunar sýndu fram á að tilefni sé til þess að passa upp á að rými skólans brjóti ekki gegn Barnasáttmálanum
Aðgerð sem snýr að:	Öryggi/aðgengi
Hvað	Tryggja að ekki séu myndir, plaköt eða teikningar/krot sem ýta undir mismunun eða fordóma í skólanum.
Hver	Allt starfsfólk.
Hvenær	Skólaárið 2025-2026
Hvernig	Starfsfólk er athugult fyrir umhverfi sínu í skólanum.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að Barnasáttmállinn sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður öryggis- og aðgengiskönnunar sýndu fram á að börn finni ekki fyrir nægilegu öryggi í skólanum í tengslum við myndbirtingar.
Aðgerð sem snýr að:	Öryggi/aðgengi
Hvað	Starfsfólk þarf að taka á óheimilli símanotkun í skólanum.
Hver	Allt starfsfólk við skólann.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Rætt á starfsmannafundum og komist að niðurstöðu sem allt starfsfólk vinnur eftir.

Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður öryggis- og aðgengiskönnunar gáfu tilefni til að endurskoða áhrif nemenda á skólastarfið.
Aðgerð sem snýr að:	Öryggi/aðgengi
Hvað	Að kennarar og starfsfólk skólans gefi hugmyndum nemenda í skólanum rými og leyfi þeim að hafa áhrif á skólastarfið.
Hver	UNICEF - teymið og kennari Réttindaráðs.
Hvenær	September/október 2026.
Hvernig	Réttindaráð býr til myndband með skilaboðum til kennara og starfsfólks. Þar sem fram kemur meðal annar að það eigi að bera virðingu fyrir skoðunum og hugmyndum allra nemenda. Myndbandið sýnt á starfsmannafundi skólans.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Virðing fyrir málefnum nemenda sem hafa áhrif á líf þeirra. Fullorðnir taki mark á nemendum og hlusti á raddir þeirra.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Þörf á samræmdum viðmiðum, gildum og reglum milli skóla og félagsmiðstöðvar til að tryggja öryggi, samfellu og skýr viðbrögð.
Aðgerð sem snýr að:	Öryggi/aðgengi

Hvað	Að samræma reglur, gildi og verklag Vígyn við skólann og tryggja reglulegt samtal um velferð og réttindi barna.
Hver	Aðstoðarforstöðukona, skólastjórnendur
Hvenær	Í upphafi hvers skólaárs - endurmetið árlega í maí
Hvernig	Fulltrúi Vígyn situr á samstarfsfundum. Reglur uppfærðar og tengdar skólareglum. Regluleg samskipti um velferð og þátttöku barna.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Aukin þekking á réttindum barna, samræmd vinnubrögð, aukið öryggi og skýr ábyrgð.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Þörf á aukinni þekkingu starfsfólks á tilkynningarskyldu og réttindum barna.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Að allir starfsmenn þekki Barnasáttmálann og ábyrgð sína.
Hver	Aðstoðarforstöðukona og allt starfsfólk
Hvenær	Í upphafi skólaárs og við ráðningu nýs starfsfólks.
Hvernig	Tekið fyrir í árlegri fræðslu og umræðu um verklagsreglur og áætlanir sem snúa að börnum í upphafi skólaárs. Fræðsla og umræða á starfsmannafundi.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Aukin þekking á réttindum barna, Betri greining og aðgerðir í þágu réttinda barna. Fagleg viðbrögð.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður úr stöðukönnun sýndu að þörf er á að hafa barnaréttindafræðslu sem hluta af þjálfun alls starfsfólks.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Regluleg fræðsla á hverju skólaári, Unicef- teymið verði með fræðslu fyrir starfsfólk 2-3 sinnum yfir skólaárið.
Hver	Unicef - teymi og stjórnendur
Hvenær	Fræðsla fer fram 2-3 sinnum yfir skólaárið.
Hvernig	Stjórnendur gefa réttindaráði tíma á fundartímum alls starfsfólks þar sem farið er yfir Barnasáttmálann og gang mála í skólanum.
Tenging við Barnasáttmálann	 ALLIR VERÐA AÐ ÞEKKJA RÉTTINDI BARNA
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að auka lýðræði. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður úr stöðukönnun sýna að tryggja þarf að ráðgjöf, s.s. hegðunarráðgjöf sé í samræmi við Barnasáttmálann og réttindi barna.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Hafa samband við Austurmiðstöð.
Hver	Stjórnendur.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Barnasáttmállinn er hafður að leiðarljósi við ákvarðanatöku þegar kemur að nemendum.
Tenging við Barnasáttmálann	 VERND GEGN OFBELDI ÞAD SEM BARNINU ER FYRIR BESTU

Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Tryggja að ráðgjöf frá Austumiðstöð séu meðvitaðir um að skólinn vinni eftir Barnasáttmálanum og að þeir taki tillit til þess.
---	--

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður stöðukönnunar sýndu að leggja þurfi áherslu á að réttindi barna hafa ekki í för með sér skyldur fyrir börn
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Fræða starfsfólk um það af hverju við ræðum ekki um skyldur í samhengi við réttindi.
Hver	Umsjónarmenn Réttindaskóla.
Hvenær	Tekið fyrir í árlegri fræðslu fyrir starfsfólk í upphafi skólaárs.
Hvernig	Fræðsla fer fram að hausti hvers skólaárs.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður stöðukönnunnar gáfu tilefni til að hvetja alla kennara til að miðla fræðslu um Barnasáttmálann í sínu starfi.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Fræða nemendur um Barnasáttmálann og réttindi barna á mismunandi hátt reglulega yfir skólaárið.
Hver	Skólastjórnendur, umsjónarmenn Réttindaskóla og kennarar.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Sett fram áætlun um réttindafræðslu þar sem ákveðið er hvers konar fræðsla skuli fara fram og hvenær í árgöngum. Barnasáttmálinn er tengdur við verkefni nemenda í öllum fögum yfir skólaárið.

Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu, lýðræði og skapa eldmóð fyrir réttindum barna. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður stöðukönnunnar sýndu að ekki allir nemendur þekki rétt sinn til menntunar.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Passa að nemendur átti sig á því þegar börn brjóta á réttindum annarra barna.
Hver	Stjórnendur og kennarar.
Hvenær	2026 -
Hvernig	Með þekkingu allra á barnasáttmálanum.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að börn þekki réttindi sín til náms.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður úr stöðukönnun starfsfólks sýndu að kennarar geti gefið börnum fleiri tækifæri til að skipuleggja kennslustundir eða dagskrá dagsins.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Kennarar finna leiðir og ræða við börnin um skipulag námsins og skóladagsins. Stjórnendur hitta hóp barna til að ræða nám þeirra.
Hver	Skólastjórnendur, umsjónarmenn Réttindaskóla og kennarar.
Hvenær	Allt skólaárið.

Hvernig	Kennarar og nemendur ræða á bekkjarfundi. Stjórnendur og börn hittast á fundi til að ræða nám þeirra og áhrif á skólastarfið.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka lýðræði. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Niðurstöður úr stöðukönnun sýndu að kynna þurfi jafnréttisáætlun skólans fyrir starfsfólki.
Aðgerð sem snýr að:	Starfsfólki
Hvað	Kynna jafnréttisáætlun skólans fyrir starfsfólki. Tengja forvarnaráætlanir, áætlun gegn einelti, jafnréttisáætlun við Barnasáttmálann.
Hver	Umsjónarmenn Réttindaskóla. Jafnréttisráð skólans.
Hvenær	Á hverju skólaári í september - október.
Hvernig	Tekið fyrir í árlegri fræðslu og umræðu um jafnréttisáætlun fyrir starfsfólk í upphafi skólaárs.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Vilji til að efla þátttöku og ábyrgð barna í eigin umhverfi
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Að börn móti sjálf reglur fyrir rými félagsmiðstöðvarinnar

Hver	Börn, ungmenni, nemendaráð og starfsfólk
Hvenær	Haustönn - endurskoðað í janúar
Hvernig	Sáttmálanefnd skipuð. Reglur hengdar upp og ræddar reglulega.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Aukin þekking, þátttaka og ábyrgð barna.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Þörf á skapandi fræðslu um réttindi barna
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Að búa til réttindaspil með raunverulegum aðstæðum
Hver	Aðstoðarforstöðukona og nemendaráð
Hvenær	Haustönn - unnið með spilið allt skólaárið
Hvernig	Börn og ungmenni taka þátt í hönnun og gerð spilsins. Spilið kynnt og notað reglulega.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Aukin þekking á réttindum barna.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Samtal við ungmenni sýndi að mikilvægt er að skapa öruggan vettvang þar sem börn geta tjáð skoðanir sínar og tilfinningar.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Að skapa sýnilegt svæði/vegg þar sem ungmenni tjá skoðanir, hugmyndir og tilfinningar á listrænan hátt. Og upplifi að rödd þeirra skipti máli.
Hver	Starfsfólk Vígyn og nemendaráð

Hvenær	Hefst í upphafi skólaárs. Í stöðugri notkun yfir veturinn. Metið reglulega og endurskoðað í lok skólaárs.
Hvernig	Valinn fastur veggur eða afmarkað svæði tileinkað tjáningu barna og ungmenna. Þemu í 2-4 vikur í senn (t.d. "Hér líður mér vel þegar...", "Það sem skiptir mig máli...", "Það sem pirrar mig..". Regluleg umræða og viðbrögð við því sem fram kemur
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Virk þátttaka barna. Sjálfstjórning og áhrif á eigið umhverfi. Aukin vitund á réttindum barna.

Starfsstöð/stöðvar	Félagsmiðstöðin Vígyn
Gögn sem byggt er á:	Þörf á aukinni fræðslu um réttindi barna á frumlegan hátt.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Árleg barnaréttindavika til að auka vitund á réttindum barna á skemmtilegan hátt
Hver	Aðstoðarforstöðukona, starfsfólk Vígyn og nemendaráð
Hvenær	Október/nóvember ár hvert. Metið að lokinni viku.
Hvernig	Unnin ýmis verkefni í tengslum við réttindi barna á frumlegan og skemmtilegan hátt. Umræður, leikir, kynningar og sýnileg framsetning á greinum Barnasáttmálans.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Aukin þekking á réttindum barna. Betri greining og markvissari aðgerðir.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Stöðukönnun barna sýndi að þörf er á að auka réttindafræðslu og minna á hana.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Nemendur læra að þekkja réttindi sín í gegnum námið. Öll börn fá reglulega, markvissa og samfellda barnaréttindafræðslu.
Hver	Kennarar og starfsfólk.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Kennarar tengja greinar Barnasáttmálans (1-3) við verkefni sem lögð eru fyrir nemendur og kynnt/tengt við í innlögn.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að allir við skólann, nemendur og starfsfólk þekki réttindi barna.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Stöðukönnun barna sýndi að nemendur vita ekki að til sé jafnréttisáætlun í skólanum.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Kynna jafnréttisáætlun skólans fyrir nemendum og starfsfólki á hverju hausti.
Hver	Stjórnendur og umsjónarkennarar.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Kynning fyrir nemendur í lífsleikni (umsjónakennarar) og á starfsmannafundum á hausti (stjórnendur).

Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að auka þekkingu á réttindum barna. Að Barnasáttmálin sé hluti af daglegu starfi.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Stöðukönnun barna sýndi fram á að börn brjóta á réttindum annarra barna.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Stöðug fræðsla á Barnasáttmálanum. Að öll börn viti að réttindin í Barnasáttmálanum gilda um öll börn. -Réttindi eins barns ganga ekki yfir réttindi annars.
Hver	Allt starfsfólk skólans.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Í örinnlögnum með hverju verkefni.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að öll börn þekki réttindi sín og virði réttindi annarra, menningu þeirra og fjölbreytileika.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Stöðukönnun barna sýndi að sum börn upplifi eins og þau hafi engan fullorðinn til að leita til.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Börn upplýst um að fullorðið fólk hafi hag barnsins að leiðarljósi og hægt sé að leita til þeirra sem þau tengjast og treysta. Þetta styður við andlegt heilbrigði og líðan nemenda.
Hver	Starfsfólk Víkurskóla og Vígyn.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.

Hvernig	Nemendur fá fræðslu lífsleikni tímum.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að öll börn í skólanum viti að þau geti alltaf leitað til starfsfólks skólans/félagsmiðstöðvar ef þeim líður ekki vel.

Starfsstöð/stöðvar	Víkurskóli
Gögn sem byggt er á:	Stöðukönnun barna sýndi að nemendur vilja hafa áhrif á matseðil skólans.
Aðgerð sem snýr að:	Börnum
Hvað	Réttindaráð hittist með matráði skólans og komi hugmyndum sínum um hvað er í matinn á framfæri.
Hver	Matráður og Unicef teymi.
Hvenær	Frá og með ársbyrjun 2026.
Hvernig	Nemendalýðræði, þar sem nemendur koma sínum hugmyndum á framfæri. Réttindaráð fer yfir það sem kemur frá nemendum og hittir í kjölfarið matráð skólans. Lausn og útfærsla fundin á hugmyndum nemenda.
Tenging við Barnasáttmálann	
Tenging við markmið Réttindaskóla og -frístundar UNICEF	Að nemendur séu virkir þátttakendur í skólasamfélaginu og hafi áhrif á myndun þess. Ekkert um börn án barna.

Samantekt

Skólinn og félagsmiðstöðin starfa sem Réttindaskóli og réttindafélagsmiðstöð Unicef, þar sem lýðræði, mannréttindi og gagnkvæm virðing eru höfð að leiðarljósi. Barnasáttmálinn er undirstaða allra ákvarðana og samskipta, með það markmið að tryggja farsæld barna og efla þau til virkrar þátttöku í samfélaginu.

Innleiðing þessarar stefnu er viðamikil verkefni sem byggir á faglegum vinnubrögðum og stöðugu samtali barna og fullorðinna. Þótt aðgerðaráætlunin sé til þriggja ára er hún lifandi skjal; við leggjum áherslu á að kynna réttindi barna reglulega fyrir nýjum nemendum, foreldrum og starfsfólki. Þannig tryggjum við að Barnasáttmálinn sé samofinn daglegu starfi og að raddir barna heyrist alltaf.

Það væri heiður að verða Réttindaskóli og réttindafélagsmiðstöð Unicef. Okkar markmið er að skapa umhverfi þar sem börn þekkja réttindi sín, sýna hvert öðru virðingu og læra að hafa áhrif á eigið líf. Við viljum ala upp gagnrýna og virka einstaklinga sem eru tilbúnir að láta gott af sér leiða í samfélaginu. Þar sem starf félagsmiðstöðvarinnar byggir á sjálfviljugri þátttöku er sérstaklega mikilvægt að hlusta á sjónarmið ungmenna og þróa starfið í takt við þarfir þeirra.

Að baki þessu starfi liggur mikil vinna og skýr aðgerðaráætlun sem tryggir að raddir barna fái að njóta sín. Þar sem skólasamfélagið er á sífelldri hreyfingu – með nýjum börnum og starfsfólki á hverju ári – teljum við mikilvægt að halda umræðunni um réttindi barna vakandi alla daga. Við vinnum af eldmóði að því að gera Barnasáttmálann að eðlilegum hluta af okkar daglega starfi.